

УДК 004.91:025.321:09 Ельзевір

Олена Курганова,канд. філол. наук,
наук. співробітник НБУВ

Ідентифікатор «фінгерпринт» як елемент бібліографічного опису колекції Ельзевірів в електронному каталозі відділу стародруків та рідкісних видань НБУВ

У статті обгрунтовано доцільність застосування ідентифікатора «фінгерпринт» у бібліографічному описі видань серії «Республіка» видавничої марки Ельзевірів. На прикладі видань «*Helvetiorum respublica*» (1627), «*Respublica et Status Regni Hungariae*» (1634) та «*Respublica Romana*» (1629) порівнюються особливості застосування LOC-фінгерпринта та STCN-фінгерпринта для розрізнення варіантів видання.

К л ю ч о в і с л о в а: бібліографічний опис стародруків, фінгерпринт, видання Ельзевірів.

Колекція книг видавничої марки Ельзевірів, що зберігається у відділі стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – ВСРВ НБУВ), налічує більше 500 найменувань. Перлиною цієї колекції є малоформатна (24°) краснавча серія, яка в бібліографічній літературі дістала назву «Республіки» або «Малі держави». У лейденській друкарні братів Абрагама та Бонавентури Ельзевірів протягом 1625–1649 рр. вийшло 35 видань «Республік» із описами різних країн Європи, Азії та Америки. У колекції Ельзевірів ВСРВ НБУВ зберігаються численні примірники і перевидання більш ніж 20 видань «Республік», присвячених Англії, Бельгії, Голландії, Греції, Данії, Індії, Італії, Іспанії, Китаю, Німеччині, Персії, Польщі, Португалії, Росії, Туреччині, Угорщині, Франції, Швейцарії, Швеції, Шотландії, Японії та ін. Велика популярність видань серед читачів викликала потребу їх багаторазових перевидань, як правило, без зміни титулу. Зокрема, титул першого і другого видання твору «*Respublica sive Status Regni Poloniae, Lituaniae, Prusiae, Livoniae*» відрізняється лише роком видання: 1627 і 1642. У випадках, коли перевидання відбувалося протягом одного року, титули варіантів ідентичні: як-от у двох перевиданнях твору «*Respublica, sive status Regni Scotiae et Hiberniae*» 1627 р. Відмінності між перевиданнями «Республік» полягають, як правило, в обсязі, наявності чи відсутності певних елементів художнього оформлення, щільності набору тексту, друкарських помилок тощо. В бібліографії на кожен з варіантів видання «Республік» створюється

окремий запис. З огляду на однакові назви та вихідні дані, бібліографічні описи цих варіантів будуть ідентичними. Їх розрізняють за допомогою приміток, куди виносять усі диференційні ознаки конкретного примірника. Наприклад, у каталозі Копінгера за допомогою приміток розрізнено два варіанти видання «*Respublica et Status Regni Hungariae*» [4, с. 103]. В електронних каталогах багатьох світових бібліотек для ідентифікації стародрукованих видань застосовують «фінгерпринт» – усталену послідовність знаків, виділених із певних сторінок видання. Цей ідентифікатор стародрукованих видань широко використовується як еквівалент міжнародного стандартного номера книги (ISBN) [2].

Мета статті – обгрунтувати доцільність введення ідентифікатора фінгерпринт у бібліографічний опис колекції іноземних стародруків НБУВ.

У міжнародній бібліотечній практиці різні варіанти ідентифікатора «фінгерпринт» почали застосовувати з 1970-х рр. Формат MARC21 у полі 026 пропонує два варіанти ідентифікатора фінгерпринт: FEI (або LOC-фінгерпринт) та STNC-фінгерпринт. Коротко розглянемо особливості кожного з них.

Найпоширенішим в електронних каталогах європейських бібліотек є ідентифікатор LOC-фінгерпринт (London – Oxford – Cambridge). Методика його побудови була розроблена у 1974 р. в рамках проекту зі створення спільного каталогу стародрукованих видань трьох наукових бібліотек: Британського музею (Лондон), Бодліанської бібліотеки (Оксфордський університет) і бібліоте-

ки Кембриджського університету. У 1984-му видано офіційну тримовну інструкцію «Fingerprints: manual = Empreintes: Guide de releveur = Imprime: regole per il rilevamento/ Institut de Recherche et D'histoire des Texts (Centre National de la Recherche Scientifique; In association with the National Library of Scotland)», в якій виписані правила побудови фінгерпринта. В аббревіатурі FEI скорочено назву цієї інструкції.

Ідентифікатор LOC-фінгерпринт – це код із 16 знаків, розділених на 4 групи. Наприклад: seo- utus s.x. hoct 3 1627R – фінгерпринт до видання «Respublica sive Status Regni Poloniae, Lituaniae, Prusiae, Livoniae» (1627 р.).

Перша група знаків (знаки 1–4) обирається з останніх рядків першого друкованого аркуша (позначимо його аркуш α), що йде після титулу:

1, 2 – два останні знаки останнього рядка (за винятком кустод та сигнатур);

3, 4 – два останні знаки передостаннього рядка.

Друга група знаків (знаки 5–8) виділяється з останніх рядків четвертого за рахунком аркуша (позначимо його аркуш β), після аркуша α :

5, 6 – два останні знаки останнього рядка;

7, 8 – два останні знаки передостаннього рядка.

Третя група знаків (знаки 9–12) береться з останніх рядків сторінки № 13, позначеної арабськими цифрами, за відсутності с. 13 – зі сторінки № 17, за відсутності с. 17 – зі сторінки № XIII чи № XVII, за відсутності с. 13, 17, XIII, XVII – з четвертого за рахунком аркуша після аркуша β :

9, 10 – два останні знаки останнього рядка;

11, 12 – два останні знаки передостаннього рядка.

Четверта група знаків (знаки 13–16) береться з перших рядків звороту аркуша, що став джерелом для визначення попередньої групи знаків:

13, 14 – перші два знаки останнього рядка;

15, 16 – перші два знаки передостаннього рядка.

До 16-значного коду LOC-фінгерпринта додаються ще два складника: 1) умовне позначення джерела, за яким встановлено 3-тю групу знаків: «3», якщо джерелом стала с. 13 або XIII; «7» – якщо с. 17 або XVII; «С» – якщо четвертий за рахунком аркуш після аркуша β ; 2) рік видання: в тій формі, що зазначено на титулі або переведений в арабські числа з позначкою «R», якщо в оригіналі рік подано римськими цифрами, або «A» – якщо арабськими [5].

LOC-фінгерпринт застосовується в італійських та німецьких електронних каталогах (Servizio Bibliotecario Nazionale, Catálogo Colectivo REBIUN,

EDIT16, VD17, GBV, Union Catalog Northern Germany, Staatsbibliothek zu Berlin та ін.), що робить його загальнодоступним інструментом для атрибуції дефектних примірників стародрукованих видань. Недоліком ідентифікатора є те, що з його допомогою неможливо розрізнити варіанти видання, які були передруковані рядок у рядок.

Ідентифікатор STCN-фінгерпринт (Short-Title Catalogue, Netherlands) розроблено на початку 1970-х рр. для бібліографічного опису видань, що виходили протягом 1540–1801 рр. на території Нідерландів. Повна інструкція з використання STCN-фінгерпринта була опублікована у 1986 р.

STCN-фінгерпринт складається із двох груп знаків, розміщених над сигнатурами. Фінгерпринт до видання «Russia seu Moscovia itemque Tartaria» (1630) виглядає таким чином: 163024-b1 A2 \$Mo: b2 X5 \$208.

Перший елемент STCN-фінгерпринта – це додаток, що складається з року видання і формату.

Перша група знаків набирається з першої сторінки видання, на якій позначено сигнатуру. Ця група знаків відділяється від додатка за допомогою тире і складається з таких елементів: 1) умовне позначення першої сторінки, позначеної сигнатурою (b1); 2) сигнатура на першій сторінці; 3) знаки, розміщені над сигнатурою (пробіли позначаються значком \$).

Друга група знаків виділяється із останньої сторінки видання, позначеної сигнатурою. Від попередньої групи знаків ця група відмежовується за допомогою двокрапки, за якою ідуть такі елементи: 1) умовне позначення останньої сторінки із сигнатурою (b2); 2) сигнатура на останній сторінці; 3) знаки, розміщені над сигнатурою [14; 15].

STCN-фінгерпринт дає можливість розрізнити варіанти видання, видані рядок в рядок. Однак серйозним недоліком є непоширеність STCN-фінгерпринта в інтернет-просторі.

Порівняємо переваги та недоліки застосування ідентифікаторів LOC- та STCN-фінгерпринт на прикладі примірників серії «Республіки», що зберігаються у фондах ВСРВ НБУВ.

Приклад 1. Перше видання «Respublica Romana» П. Скріверіуса вийшло у лейденській друкарні Бонавентури та Абрагама Ельзевірів 1626 р. і було двічі перевидане у 1629-му [4, с. 114; 16, с. 71, 84]. Всі три варіанти видання мають гравірований титул з однаковим алегоричним зображенням та однаковим набором назви: Respublica Romana | Honori | Urbis Aeternae | P. Scriverius | Restituit. У виданні 1626 р. місце видання скорочено як Lugd.

Bat., а у виданнях 1629-го – Lugd. Batavorum. Обсяг усіх трьох видань однаковий, проте існують відмінності у пагінації. У виданні 1626 р. пагінація розділена: 480 с. основного тексту і 95 с. додатків і 1 с. чиста, а у виданнях 1629-го вона суцільна: 575 с. (с. 1–480 – основний текст, с. 481–575 – додатки), 1 с. чиста. При цьому основною відмінністю між виданнями 1629 р. є помилки пагінації: в одному з видань № 63 помилково позначено як 36, а в іншому № 280 помилково позначено як 281. Усі три варіанти видання мають однаковий набір.

У колекції Ельзевірів ВСПВ зберігається 6 примірників «Respublica Romana»:

- 2 примірники видання 1626 р.: Elz 24 (інв. № 5850) повний і Elz 500 (інв. № 12344) без титулу і останньої сторінки;
- 2 примірники видання 1629 р. із помилкою пагінації на с. 480: Elz 48 (інв. № 5892 st.) повний і Elz 48a (інв. № 5891 st.) повний;
- 2 примірники видання 1629 р. з помилкою пагінації на с. 63: Elz 49 (інв. № 5893 st.) повний і Elz 284(1) (інв. № 6169 st.) повний.

У табл. 1 відображено порівняння знаків ідентифікатора LOC-фінгерпринт, взятих із примірників ВСПВ НБУВ.

Таблиця 1

**LOC-фінгерпринт видань
«Respublica Romana»**

Примірник	№1: [с. 3]	№2: с. 11	№3: с. 13	№4: с. 14	додаток
Elz24, Elz500	i.L-	ule,	n-i-	vihu	(3)1626(R)
Elz48, Elz48a	i.L-	ule,	n-i-	vihu	(3)1629(R)
Elz49, Elz284(1)	i.L-	ule:	n-i-	vihu	(3)1629(R)

Як видно з табл. 1, однаковий набір зумовлює збіги в знаках ідентифікатора LOC-фінгерпринт. При цьому за допомогою LOC-фінгерпринт вдалося виявити додаткову відмінність між варіантами видання 1629 р. У другій групі ідентифікатора в одному з варіантів комбінація символів «ule,», а в іншому – «ule:».

Суттєві відмінності між виданнями 1626-го і 1629 р. помітні за допомогою ідентифікатора STCN-фінгерпринт.

Таблиця 2

**STCN-фінгерпринт видання
«Respublica Romana» 1626 р.**

Примірник	додаток	№1 с. [3]			№ 2 с. 89 (II пах.)		
Elz24, Elz 500	162624	b1	A2	RV	b2	ζ5	cr\$

У варіантів 1629 р. видання відрізняються сигнатури і сторінка, на якій розміщено останню сигнатуру.

Таблиця 3

**STCN-фінгерпринти видань
«Respublica Romana» 1626-го і 1629 р.**

Примірник	додаток	№1 с. [3]			№ 2 с. 569		
Elz48, Elz48a	162924	b1	A2	VM,	b2	Nn5	ftulas\$
Elz49, Elz284(1)	162924	b1	A2	VM,	b2	Nn5	ftulas\$

Крім того, ідентифікатор STCN-фінгерпринт є допоміжним засобом атрибуції примірника Elz 500, в якому відсутній титул. Знаки «RV» над сигнатурою A2 вказують на те, що це видання 1626 р.

Таким чином, обидва ідентифікатори LOC- та STCN-фінгерпринт є суттєвим засобом розрізнення трьох варіантів видання «Respublica Romana».

Приклад 2. У 1927 р. Бонавентура та Абрагам Ельзевіри видали три варіанти «Helvetiorum respublica» (Швейцарія) – перевидання твору Сімлера «De Helvetiorum respublica», вперше опублікованого у Цюриху 1576 р. [4, с. 57; 16, с. 74]. На гравірованому титулі усіх трьох видань однаковим набором подано назву: Helvetiorvm Respblica. | Diversorum | Autorum. quorum nonnulli | nunc primum in lucem | prodeunt. Видання відрізняються, насамперед, обсягом. У перших двох 535 с. основного тексту і [17] с. покажчик, у третьому – 508 с. основного тексту і [17] с. покажчик. Також основною відмінністю між першими двома варіантами видання є заставка та ініціал на с. 3 і кінцівки на с. 4 і 535.

У колекції Ельзевірів ВСПВ є 8 примірників «Helvetiorum respublica»:

- 4 примірники 1-го варіанта видання (535 с. без заставок і кінцівок): Elz 27 (інв. № 5857 st.) повний, Elz 27a (інв. № 5855 st.) повний, Elz 27b (інв. № 5856 st.) повний, Elz 27c (інв. № 5854 st.) повний;
- 4 примірники 2-го варіанта видання (535 с. із заставкою і кінцівками): Elz 28 (інв. № 5858 st.) повний, Elz 28a (інв. № 5860 st.) повний, Elz 28b (інв. № 5859 st.) повний, Elz 460 (інв. № 6362 st.) без титулу.

У табл. 4 відображено порівняння знаків ідентифікатора LOC-фінгерпринт, взятих із примірників ВСПВ НБУВ.

Таблиця 4

**LOC-фінгерпринт видань
«Helvetiorum respublica»**

	№ 1: с. 3	№ 2: с. 11	№ 3: с. 13	№ 4: с. 14	додаток
Elz27, Elz27a, Elz27b, Elz 27c	o.e-	uss.	æ-e,	Sudi	(3)1627(R)
Elz28, Elz 28a, Elz28b, Elz 460	26l-	uss.	s:e-	Suvi	(3)1627(R)

Відмінності набору зумовлюють суттєві розбіжності у символах 1-ї та 3-ї груп LOC-фінгерпринту. Не менш значні відмінності спостерігаємо в символах STCN-фінгерпринта, які проілюстровано у табл. 5

Таблиця 5

STCN-фінгерпринт видання «*Helvetiorum respublica*»

Примірник	додаток	№ 1 с. 3			№ 2 с. [14] (II пах.)		
Elz27, Elz27a, Elz27b, Elz27c	162724	b1	A2	duo.\$	b2	Mm3	\$249,\$4
Elz28, Elz 28a, Elz28b, Elz 460	162724	b1	A2	ri\$du	b2	Mm3	mperat

Тобто, обидва види ідентифікатора фінгерпринт виявилися однаково ефективними для ідентифікації варіантів примірника «*Helvetiorum respublica*».

Приклад 3. Два варіанти видання «*Respublica et Status Regni Hungariae*», присвяченого історії та політичному устрою Угорщини, випущені друкарнею Ельзевірів у 1634 р. [4, с. 103; 16, с. 101]. Титули обох видань мають однакове алегоричне зображення, між яким однаковим набором видруковано назву: RESPUBLICA et STATVS | Regni | HVN-GARIAE. Видання однакові за обсягом (330 с.) і мають однакові елементи художнього оформлення (ініціали, заставки). При посторінковому порівнянні обох примірників фіксуємо відмінність заставки на с. 5. У одному з видань заставка із зображенням птахів, у іншому – облич. Різний розмір заставок зумовив відмінність у розміщенні набору тексту. Тому в одному виданні, за спостереженням Копінгера, на с. 330 останній рядок: «anno similier octavo», а в іншому на с. 330 останній рядок: «octavo».

У фондах колекції Ельзевірів ВСПВ НБУВ зберігається 2 примірники твору «*Respublica et Status Regni Hungariae*»:

- примірник видання із зображенням птахів на заставці і «anno similier octavo» на с. 330: Elz 87 (5952 st.) повний;
- примірник видання із зображенням облич на заставці і «octavo» на с. 330: Elz 88 (5953 st.) повний.

На с. 11, 13, 14 набір тексту однаковий, тому, як видно із табл. 6, більшість знаків LOC-фінгерпринта в обох варіантах видання збігається.

Таблиця 6

LOC-фінгерпринт видань «*Respublica et Status Regni Hungariae*»

	№1: [с. 3]	№2: с. 11	№3: с. 13	№4: с. 14	додаток
Elz 87	i.c-	u-in	emi-	ctHu	(3)1634(R)
Elz 88	i.a-	u-in	emi-	ctHu	(3)1634(R)

Відмінності в наборі на с. 3 і 329 зумовлюють різні знаки над сигнатурами A2 і X5, завдяки чому знаки STCN-фінгерпринта суттєво відрізняються в кожному з варіантів видання.

Таблиця 7

STCN-фінгерпринт видань «*Respublica et Status Regni Hungariae*»

Примірник	додаток	№1 с. [3]			№ 2 с. 329		
Elz 87	163424	b1	A2	der	b2	X5	&\$s
Elz 88	163424	b1	A2	si.\$	b2	X5	nia

У наведеному прикладі ідентифікатор LOC-фінгерпринт виявився менш ефективним для розрізнення двох варіантів видання, ніж STCN-фінгерпринт.

Таким чином, застосування ідентифікатора «фінгерпринт» дає змогу розрізнити варіанти видання, відмінності між якими не можуть бути відображені у структурі основного бібліографічного опису. Із двох варіантів ідентифікатора більш зручним у застосуванні є LOC-фінгерпринт. Поширеність останнього в базах даних світових бібліотек дає змогу атрибутувати дефектні примірники та визначити варіант видання, якщо у фонді є лише один примірник видання. У базі іноземних стародруків електронного каталогу відділу стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського LOC-фінгерпринт вводиться у поле 19. Але у випадках, коли варіанти видань видано рядок у рядок, вважаємо за доцільне вводити STCN-фінгерпринт.

Список використаних джерел

1. Аронов В. Р. Эльзевиры / В. Р. Аронов. – М. : Книга, 1975. – 105 с.
2. Российские правила каталогизации : [в 2 ч. / авт. коллектив : Н. Н. Каспарова (рук.) и др.] ; Рос. библ. ассоц., Межрегион. ком. по каталогизации. – Москва : [б. и.], 2007. Ч. 2 : Специальные правила каталогизации отдельных видов документов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nilc.ru/?p=grp23>
3. Соколов С. И. Каталогъ Эльзевировъ библиотеки Императорскаго Московскаго и Румянцовскаго Музея / составилъ С. И. Соколовъ. – Москва : Типографія Т-го Дома Л. А. Малехоновъ, 1915. – IX, [1], 218, XVI, [16] с.
4. Copinger H. B. The Elzevier Press: A handlist of the productions of the Elzevier presses at Leyden, Amsterdam, the Hague and Utrecht, with references to Willems, Berghman, Rahir and other bibliographers / by H. B. Copinger. – London : Grafton & Co., 1927. – 142 p.

5. Fingerprints : manual = Empreintes : Guide de releveur = Imprime : regole per il rilevamento / Institut de Recherche et D'histoire des Texts (Centre National de la Recherche Scientifique ; In association with the National Library of Scotland. – Paris, 1984 [Electronic resource]. – Mode of access: http://edit16.iccu.sbn.it/web_iccu/info/en/Impronta_Normativa.htm

6. *Helvetiorum respublica / Diversorum autorum quorum nonnulli nunc primum in lucem prodeunt.* – Lugd. Bat. : Ex officina Elzeviriana, 1627. – 535, [17] p. ; 24° (12 cm) (Elz 27, Elz 27a, Elz 27b, Elz 27c).

7. *Helvetiorum respublica / Diversorum autorum quorum nonnulli nunc primum in lucem prodeunt.* – Lugd. Bat. : Ex officina Elzeviriana, 1627. – 535, [17] p. ; 24° (12 cm) (Elz 28, Elz 28a, Elz 28b, Elz 460).

8. *Massey McKnight, Owen.* Bibliographical fingerprints [Electronic resource]. – Mode of access: <http://users.ox.ac.uk/~bodl0842/fingerprints/>

9. *Respublica et Status Regni Hungariae.* – [Lugduni Batavorum] : Ex officina Elzeviriana, 1634. – 330, [2] p. ; 24° (12 cm) (Elz 87).

10. *Respublica et Status Regni Hungariae.* – [Lugduni Batavorum] : Ex officina Elzeviriana, 1634. – 330, [2] p. ; 24° (12 cm) (Elz 88).

11. *Scriverius P.* *Respublica Romana. Honori urbis aeternae / P. Scriverius restituit.* – Lugd. Bat. : Ex officinâ Elzeviriana, 1626. – 480, 95, [1] p. ; 24° (12 cm) (Elz 24, Elz 500).

12. *Scriverius P.* *Respublica Romana. Honori urbis aeternae / P. Scriverius restituit.* – Lugd. Batavorum : Ex officinâ Elzeviriana, 1629. – 575, [1] p. ; 24° (12 cm) (Elz 48, Elz 48a).

13. *Scriverius P.* *Respublica Romana. Honori urbis aeternae / P. Scriverius restituit.* – Lugd. Batavorum : Ex officinâ Elzeviriana, 1629. – 575, [1] p. ; 24° (12 cm) (Elz 49, Elz 284 (1)).

14. The STCN-fingerprint [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.kb.nl/en/expertise/for-libraries/short-title-catalogue-netherlands/the-stcn-fingerprint>

15. *Vriesema P. C. A.* The STCN Fingerprint // *Studies in Bibliography, Volume 39 (1986)* [Electronic resource]. – Mode of access: <http://etext.virginia.edu/etcbn/toccer-sb?id=sibv039&images=bsuva/sb/images&data=/texts/english/bibliog/SB&tag=public&part=5&division=div#4>

16. *Willems A.* *Les Elzevier. Histoire et Annales typographiques / Par Alphonse Willems.* – Bruxelles ; G.-A. Van Trigt ; Paris : Adolphe Labitte ; La Haye : Martinus Nijhoff, 1880. – CCLIX, 607 p. (Pin 729).

Стаття надійшла до редакції 26.11.2014.

UDC 004.91:025.321:09 Elzeveir

Olena Kurhanova,

Ph.D. in Philology, Researcher, VNLU

FINGERPRINT AS AN ELEMENT OF BIBLIOGRAPHICAL DESCRIPTION OF THE ELZEVEIR COLLECTION IN ELECTRONIC CATALOGUE OF OLD AND RARE BOOKS DEPARTMENT OF VNLU

The article underlines the necessity for application of fingerprint in bibliographical description of editions from Elzevir series 'Republics'. Using the example of *Helvetiorum respublica* (1627), *Respublica et Status Regni Hungariae* (1634) and *Respublica Romana* (1629) copies, stored in old and rare books department of Vernadsky National Library of Ukraine, distinctive features in usage of LOC-fingerprint and STCN-fingerprint are compared. LOC-fingerprint is widely spread in world electronic catalogs, which makes it efficient for identification and attribution of editions. The advantage of STCN-fingerprint is in possibility to differentiate variants of editions with similar typeset.

К е у о р д с: bibliographical description of old-printing editions, fingerprint, Elzevir editions.

УДК 004.91:025.321:09 Эльзевир

Елена Курганова,

канд. филол. наук, науч. сотрудник НБУВ

ИДЕНТИФИКАТОР «ФИНГЕРПРИНТ» КАК ЭЛЕМЕНТ БИБЛИОГРАФИЧЕСКОГО ОПИСАНИЯ КОЛЛЕКЦИИ ЭЛЬЗЕВИРОВ В ЭЛЕКТРОННОМ КАТАЛОГЕ ОТДЕЛА СТАРОПЕЧАТНЫХ И РЕДКИХ ИЗДАНИЙ НБУВ

В статье обосновано целесообразность введения идентификатора «фингерпринт» в библиографическое описание изданий серии «Республика» издательской марки Эльзевиров. На примере экземпляров «*Helvetiorum respublica*» (1627), «*Respublica et Status Regni Hungariae*» (1634) и «*Respublica Romana*» (1629), хранящихся в фондах отдела старопечатных и редких книг Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского, выполнено сравнение особенностей использования LOC-фингерпринта и STCN-фингерпринта для различения вариантов издания.

К л ю ч е в ы е с л о в а: библиографическое описание старопечатных изданий, фингерпринт, издания Эльзевиров.